

Όντας σ' εκείνην την μέραν γυρίσω (Francesco Petrarca 18)

Όντας σ' εκείνην την μέραν γυρίσω
απού το δεισ σου το γλυκύν γλαμπρίζει
τόσον το φως σου με στον νουμ μου γγίζει
που μ' άφτει και δεν σώννω πιόν να ζήσω·

φοβώντα 'χ το λαμπρόν μην ξηψυχήσω,
γιατί καρδιά μου να μ' αφήση αρχίζει,
μισεύγω, κι ως τυφλόν που δεν γαγίζει,
δίχα του δεν εβλέπω να πατήσω.

Ίτσου τους κόρπους του θανάτου φεύγω
κι όχι τόσον βουργά που πεθυμιά μου
να μεν με φτάννη γοιόν εν μαθημένη.

Μουλλώννοντα την πλήξημ μου, κηβεύγω
για να μεν κλαιν όσοι γρικούν μιτά μου :
τόσον εν η φωνή μου λυπημένη.

μέρα - μεριά. απού - όπου. δειν (το) - βλέμμα, θέα, πρόσωπο, ομορφιά. γλαμπρίζει - λάμπει. άφτει -
ανάβει. σώννω - μπορώ. λαμπρόν - φωτιά. μισεύγω - φεύγω. γαγίζει - διακρίνει. ίτσου - έτσι. κόρπος
- κτύπημα. βουργά - γοργά. γοιόν - σαν. μουλλώννω - σιωπά. πλήξη - θλίψη, οδύνη. κηβεύγω -
φροντίζω, φυλάγω. μιτά - με, μαζί.

Όταν τα 'μνοστα μμάτια να με δούσιν

Όταν τα 'μνοστα μμάτια να με δούσιν,
το βλέμμα να στεριώσουν εις αυτόν μου,
τόσα το φως τους βάλλω στο μυαλόν μου
και τα δικά μου πιόν ουδέν θωρούσιν.

Όνταμ με δουν, τα μέλη μου χαλούσιν,
όνταν με δουν, αξάφτει το λαμπρόν μου
αξ αύτου τους θωρώ τον θανατόν μου
κ' εις την ζωήν εκείνα με κρατούσιν.

Όντασ σ' εμέν γυρίζουν και θωρούμ με,
νιώθω κι άφτει καρδιά μου μαρτυρώντα
κ' εκείνα νιώθουν κι αξανά βιγλούν με

κι ώσπου περίτου πάσκει πολεμώντα
τα ποιά, μέραν και νύχτα, καταλυούμ με,
τόσον εκείνα στέκω πεθυμώντα.

'μνοστος, όμνοστος – ωραίος. λαμπρόν - φωτιά, βάσανα αγάπης. αξ αύτου τους - από εκείνα
(ξαιτόν/ξαιύτου, στις εκφράσεις: από ξαιτόν/ξαιύτου μου - από μένα). περίτου – περισσότερο.

Τα γλυκιά μμάτια κείνα που με ζιούσιν (Nicolò Delfino)

Τα γλυκιά μμάτια κείνα που με ζιούσιν,
και τα ξανθά μαλλιά τα χρουσαφένα,
τα 'μορφα χείλη που 'χουν μετρημένα
εις όσα λόγια 'ξ αυτού τους εβγούσιν

τες έννοιες, που ποτέ δεν πεθυμούσιν
μόνον όσ' εν ευγιενικά φτιασμένα,
και τα συνήθια, που 'χουν φυτρωμένα
με στην καρδιάμ μου δροσινά κι αθιούσιν,

πολλάκις αποτόρμησα να γράψω
κ' εις τούτα τα χαρτιά να ζωγγραφίσω
η με μολύβιν τάχα να τα σκιάσω,

αμμέ 'τον χρειά στο ξύστερον να πάψω
διατί δεν είναι πράμαν να μπορήσω
τόσον με νουν ανθρωπινόν να φτιάσω.

ξαυτόν/ξαύτου, στις εκφράσεις: από ξαυτόν/ξαύτου μου - από μένα. έννοια - σκέψη, έγνοια. αθιώ –
ανθίζω.

Τούτα 'ν τα γλυκιά μμάτια που βιγλώντα (Pietro Bembo 20)

Τούτα 'ν τα γλυκιά μμάτια που βιγλώντα
όλως έχασα γω τον εμαυτόν μου;
Τούτα 'ν τα φρύδια π' άφτουν το λαμπρόν μου
και λύπην πάγω δωριανά ζητώντα;

Τούτα 'ναι τα μαλλιά που περιπλιόντα
ποθαίνουν την καρδιάν πάντα σ' αυτόν μου;
Ω τυπωμένοδ δει στον λογισμόν μου,
που ζω γιά σεν, 'που μεν ξηχωριστόντα,

στο μέτωπόσ σου ηθέλησεν να ποίση
ο Πόθος το θρονίν του και ν' απλώση
στην μιάν μεριάν το θάρος με τον άδην,

στην άλλην, ζωγγραφιάμ με δίχα χράδι,
γοιόν τ' άστρη ώδε κ' εκεί: τέχνη και φύση,
καλός αέρας, χάδιν, νους και γνώση.

λαμπρόν - φωτιά, βάσανα αγάπης. δωριανά – μάτια. περιπλιόντα – περιπλέκοντας. ποθαίνω –
πεθαίνω. χράδι – χρώμα. γοιόν - σαν. χάδιν - χάρη, γοήτεια.

Τιντ' αφορμή σ' εβιάσεν, ριζικόν μου

Τιντ' αφορμή σ' εβιάσεν, ριζικόν μου,
στην μάχην δίχως άρματα να δώσω
κει που νικούμουν πάντα, κι α γλιτώσω
θελ' είσταιν μέγαν θαύμαν εις αυτόν μου;

Τόσα βιγλώ κοντά τον θάνατόν μου
όσον προς την εχθρήμ μου να σιμώσω
κι ουδέ φελά με αν ειν και παραδώσω
σ' αυτόν της ταπεινά τον εμαυτόν μου.

Άμποτε αφόν τον θάνατον μου δώσης,
αν εν και να ποθάνω λογαριάζη,
τους πόνους με την ζωήν μου να τελειώσης·

αμμ' ανίσως κ' η γνώση μου αγκατιάζη
στο μέτωπόν της τι έχει ο λογισμός της,
ζώντα κι αφόν ποθάνω είμαι δικός της.

τίντα - τι. θελ' είσταιν - θα ήταν. αγκατιάζω - βλέπω, κοιτάζω, προσέχω, αντιλανβάνομαι.

Αφόν του ξιφαριού μ' έχεις σημάδιν

Αφόν του ξιφαριού μ' έχεις σημάδιν,
ω Πόθε, αλλού δεν έσυρες να δώσης·
τόπον δεν έχω πión να με πληγώσης
παρά πληγήν πάνω 'ς πληγήν ομάδιν.

Αναμωμένος και πωρνόν και βράδυν
έβλεπε στην καρδιάν να με καρφώσης
κι ουδ' έπαψες ποτέ να με πληγώσης
διά να θωρής τα μμάτια μου πηγάδιν.

Κριτής γιά μέναν άδικος εγίνης,
αφόν εμέν που σ' ακλουθώ παιδεύγεις
και της εχθρής σου πλάσιν δεν εγγίζεις.

Εμέν τον δουλευτήν θεν να με κρίνης
κ' εκείνην απού σε μισά κηβεύγεις·
εννοιάζομαι σ' αυτόν της δεν ορίζεις.

ξιφάρι - βέλος. αναμώνω - σηκώνω το χέρι γιά να κτυπήσω η να ρίξω κάτι. πωρνόν – πρωί. πλάσιν -
καθόλου. κηβεύγω - φροντίζω, φυλάγω.

Κοιμώντα μου φανίστην να βιγλίσω

Κοιμώντα μου φανίστην να βιγλίσω
εκείνην απού πήρεν την καρδιάμ μου,
με θάρος να μου στρέψη την υγειάν μου
κ' εγώ να 'λπίζω μέσα μου να ζήσω·

αμμέ, με δίχως περισσά ν' αργήσω,
ξυπνώντα ποίκα στρέμμα στην κυράν μου·
εδίπλασα ξανά την καματιάμ μου
και πάλε πεθυμώ να ξηψυχήσω.

Μμάτια μου, αφόν κοιμώντα μου διδείτε
το 'θελα να θωρούσετε αννοιμένα,
τον κόσμον πιόν γι' αγάπημ μου μεδ δήτε.

Μμάτια μου, αφόν βιγλάτε κοιμισμένα
κείνον που θέλω πάντα να θωρήτε,
μείνετε μέραν νύχταν καμμουμένα.

θάρος - εμπιστοσύνη, ελπίδα. εποίκα (αόρ. ποιώ) - έκανα. στρέμμα - επιστροφή. καματιά - κάψιμο,
λύπη. καμμώ - κλείω τα μάτια, πεθαίνω.

Το δεν ετόλμησα ποτέ οξυπνά μου (Iacopo Sannazzaro 65)

Το δεν ετόλμησα ποτέ οξυπνά μου
να δω, 'δε να νοιαστώ στον εμαυτόν μου,
είδα κοιμώντας, δίχως τ' αστρικόν μου
να ξεύρη κ' ήτον τίτοια η πεθυμιά μου,

'ς λογήν κι όπου να δη τωρά η θωριά μου,
βιγλώ την θέισσάμ μου στο πλευρόν μου,
πως μ' αθθυμίζει πάντα το καλόν μου
κ' εγώ την συχωρώ 'πε τα λαμπρά μου.

Ω Πόθε, που μας παίζεις με το θάρος,
γοιόν έδειξες τίτοιαν θωριάν στο δειμ μου
να 'χεις μ' αφήσειν πάντα κοιμισμένο !

Η αν μέλλη τίτοιον δειν ευλογημένον
να 'βρω 'φότις τελειώσω την ζωήν μου,
ρίσε να 'ρτη βουργά σ' εμέν ο χάρος.

νοιάζομαι - σκέπτομαι. αστρικόν - τύχη, ριζικό. λογήν - τρόπον. αθθυμίζω - ενθυμίζω. 'πε – από.
λαμπρόν - φωτιά, βάσανα αγάπης. θάρος - εμπιστοσύνη, ελπίδα. γοιόν - σαν. δειν (το) - βλέμμα,
θέα, πρόσωπο, ομορφιά. 'φότις, αφότις - αφού. ρίζω - ορίζω. βουργά – γοργά.

Τόσα 'ν η πεθυμιά μου μποδισμένη (Francesco Petrarca 6)

Τόσα 'ν η πεθυμιά μου μποδισμένη
θέλοντας μιάς που φεύγει ν' ακλουθήση,
η ποιά τον πόθον δεν τον έχει χρήση
και πα πετώντα ομπρός λευτερωμένη,

κι όσα της παραγγέλλω ν' αναμένη
γιά το καλόν της, δεν θεν ν' αγρικήση
'δε χαλινάριν σώννει να την στήση
τόσον εν αχ τον πόθον νικημένη.

Κι αφόν δεν ημπορώ να την κρατήσω,
χρήση 'ναι ν' ακλουθώ γοιόν τυφλωμένον
η ποιά νιώθω στον άδην με πεσώννει,

μόνον γιά να 'ρτω στο δεντρόν να γγίσω
εκείνον τον καρπόν τον φουμισμένον
απ' ότις τον γευτή ποτέ τελειώννει.

μποδισμένος - απασχολημένος. σώννω – μπορώ. γοιόν – σαν. πεσώννω - οδηγώ, τελειώννω.

Αν τόσην πίστην να διδή στο πειν μου (Pietro Bembo 59)

Αν τόσην πίστην να διδή στο πειν μου
εις όσον στην καρδιάν πλήξεις, κυρά μου,
έθελαν δειν τ' αναστενάματά μου
εις τέλος, πριν τελειώσουν την ζωήν μου.

Αμμέ διατί βιγλίζεις την πνοήν μου
να γνάζη, δεν πιστεύεις τα λαμπρά μου,
γι' αυτόν ο χάρος, ο ποιός εν κοντά μου,
θέλει σφαλίσειν απού μιάς το δειν μου.

Εγώ παρακαλώ τον ορισμόν του
για να λευτερωθώ τέλεια 'πο κείνον
απού μ' έκαψεν πιά παρά κανέναν,

αμμέ 'ντα θέλουν πειν τότες για σέναν ;
«Τούτη σκληρή θανάτωσεν εκείνον
που την αγάπαν πión παρά οφθαλμόν του».

πειν (το) - ο λόγος, τα λόγια. πλήξη - θλίψη, οδύνη. γνάζω, γνάζομαι - αναπνέω, εκπνέω, επιθυμώ.
λαμπρόν - φωτιά, βάσανα αγάπης. δειν (το) - βλέμμα, θέα, πρόσωπο, ομορφιά. 'ντα, ίντα - τι.

Quando io uegio dal ciel scender l'aurora (Francesco Petrarca 291)

Quando io uegio dal ciel scender l'aurora
με τα μαλλιά της τόσον γλαμπρισμένα,
ο πόθος νιώννει τα λαμπρά σ' εμένα
και λέγω «η θείσά μου ωδέ 'ναι τώρα».

O felice Titon, tu sai ben l'ora
το βιός σου να το φέρης προς εσέναν
κ' εγώ αν θελήσω να το δω, αγιμένα
χρειά 'ναι να δώσω τέλος εις την ώραν.

I vostri dipartir non son si duri
διατί σ' εσέν την νύχταν κάμνει στρέμμα
κι αρέσκουν τ' άσπρα σου μαλλιά σ' αυτόν της.

Le mie notti fa triste a li giorni scuri
κείνη που πήρεν απού μεν το πνεύμα
κ' εγώ τα δόλια πάθη 'πο ξαυτόν της.

γλαμπρίζει - λάμπει. βιός (ο) - το βιός, θησαυρός. αγιμένα – αλίμονο. κάνω στρέμμα - επιστρέφω.
ξαυτόν/ξαύτου, στις εκφράσεις: από ξαυτόν/ξαύτου μου - από μένα.

Τα μμάτια μου φανίστην να βιγλίσω

Τα μμάτια μου φανίστην να βιγλίσω,
απού διδούν το φως εις τα δικά μου,
τόσον γλυκιά ν' αξάψουν τα λαμπρά μου
στ' είπουν ίτσου την ζωήν ν' αφήσω.

Κι ως γοιόν αξάφτα κ' ήθελα ν' αργήσω
ν' αφταίννω και να με θωρή κυρά μου,
τρέχει στον νομ μου και λαλώ μεσά μου :
κοιμούμαι πας και χάσω το αν ξυπνήσω.

Κ' ίτσου γοιόν ήμουν μεσοκοιμισμένος,
τους οφθαλμούς μου πιάσα να πομείνω
κάμνοντα να 'χω κειν' την εφροσύνην·

αμμ' ίτσου μη μπορώντα μου να μείνω
πολλά 'που το λαμπρόν τρεμουσιασμένος,
ξυπνώ κ' ευρέθηκα με στο καμίνι.

λαμπρόν - φωτιά, βάσανα αγάπης. στ' είπουν - ώστε είπα. ίτσου – έτσι. γοιόν - σαν. τρεμουσιάζω - τρέμω.

Αν εν πικρός ο πόθος γοιόν λαλούσιν (Panfilo Sassi 133)

Αν εν πικρός ο πόθος γοιόν λαλούσιν,
πως εν γλυκιά τα πάθη τα δικά του ;
κι αν εν γλυκύς, πως εν σκληρή καρδιά του,
κι αν εν σκληρός, πως όλοι τον ποθούνσιν ·

Αδ δεν εν εμπιστός γοιόν τον θωρούσιν,
για τίνα να μετέχουνται μιτά του ;
αν εν κ' είναι φτηνός εις τα καλά του,
γιατί παραπονούνται όσοι αγαπούσι ;

Ανίσως και τον κάθαναν πληγώννη
πως δεν είναι μιτά του κακιωμένοι
αμμ' όλοι τ' ακλουθούν όσους κορπώννει ;

Έννοια γλυκιά με την πικριά σμιμένη
τους αγαπούν εις τούτον αποσώννει
και δεν νιώθουν πως ζουν αποθαμμένοι.

γοιόν – σαν. ποθώ - αγαπώ. τίνα – τι. μετέχομαι - μπλέκομαι, αφοσιώνομαι. μιτά - με, μαζί. φτηνός
- σπάταλος. κορπώννω - κτυπώ. έννοια - σκέψη. αποσώννω - οδηγώ, φέρνω.

Ξεύρεις γιατί 'ν ο πόθος φτερωμένος

Ξεύρεις γιατί 'ν ο πόθος φτερωμένος
και με τα πλουμιστά φτερά γυρίζει ;
γιατί κανένας π' αγαπά σιγίζει
ουδέ ποτέ ο νους του σιγισμένος.

Ξεύρεις για τίνα 'ν ίτσου τυφλωμένος ;
γιατί κανένας που ποθεί βιγλίζει
που πα μμα, γοιόν τυφλόν που δεν γαγίζει,
χτυπά κ' εδά κ' εκείά σιγάν πελλιασμένος.

Ξεύρεις γιατί εν γυμνός ; Γιατί χοχλάζουν
με στο κουφάριν όλοι που ποθούν
κι αξάφτουν οσ' ειν' να 'ν στην δούλεψήν του.

Δοξιότην ξεύρεις γιάντα τον λαλούσιν ;
Γιατί πληγώννει 'που μακρά το δειν του
τους αγαπούν και κάμνει τους και βάζουν.

Μωρόν παιδίν το φτιάζουν,
γοιόν τον θωρείς εδά ζωγγραφισμένον,
γιατ' οι ποθούν έχουν τον νουν χαμένον.

τίνα - τι. ίτσου - έτσι. μμα - αλλά. γοιόν - σαν. γαγίζει - διακρίνει. εδά - εδώ. εκείά - εκεί. σιγάν -
σαν. πελλιασμένος, πελλός - τρελός. δοξιότηης - τοξότηης. γιάντα - γιατί. δειν (το) - βλέμμα, θέα,
πρόσωπο, ομορφιά. βάζω - γογγύζω, οδύρομαι.

Τον έρωταν απού 'καμεν να νώση (Serafino Aquilano 41)

Τον έρωταν απού 'καμεν να νώση
ο πασανείς πως άφτουν τα λαμπρά του,
λιθάριν τον εποίκεν η κυρά μου :
κι αυτόν το δειν της δύνεται να δώση !

Με το δοξάριν ήρτεν να ξαμώση
δίχως να δη τιντά 'καμεν μιτά μου
εμέν κι άλλους που στέκονται κοντά μου
κ'εκείνη λίθιωσέν τον πριν σιμώση.

Πως άλλαξεν την φύσην την δικήν του !
Τώρα 'ναι κρύος απού 'χεν τόσην βράστην,
πρώτα 'τον πνεύμαν τώρα 'ναι πετρένος.

Ότις ποθεί τωρά 'ναι αναπαμένος
κι αν εν και πρώτα τίποτε πειράστην,
λεύτερος ας χαρή την ποθητήν του.

εποίκα (αόρ. ποιώ) – έκανα. δειν (το) - βλέμμα, θέα, πρόσωπο, ομορφιά. δοξάριν – τόξο. ξαμώνω - σκοπεύω, σημαδεύω. μιτά - με, μαζί. βράστη - ζέστη, θερμή. πειράζω - ενοχλώ, βασανίζω· πειράζομαι - έχω πείρα, υποφέρω. ποθητός - αγαπημένος.

Ποιός ένι γοιόν εμέναν πικραμμένος

Ποιός ένι γοιόν εμέναν πικραμμένος
και ποιός ως γοιόν εμέναν μαρτυρίζει,
ποιός με στο χιόνιν άφτει κ' εμπυρίζει
και τις εν γοιόν εμέναν πειρασμένος ;

Ο ναύτης εν καμπόσον ναπαμένος,
που μέραν ουδέ νύχταν δεν σιγίζει
γιατί αν δουλεύγη, διάφορος ολπίζει
κι όσα διαβάζει δεν νιώθει ο θλιμμένος.

Αν εν κι ο ζευγαλάτης παραδέρνη
όλον τον χρόνον δίχα να 'χη πνάση
κερδαίννει αχ τον καρπόν κείνον που σπέρνει.

Ουδένας γοιόν εμέν δεν εν να μοιάση
διατί η καρδιά μου πάντα της αφταίννει
κι απού μπορεί δεν θέλει ν' αγιτιάση.

γοιόν - σαν. μαρτυρίζω - βασανίζω, μαρτυρώ. άφτει - ανάβει. πειράζομαι - υποφέρω. ναπαύγομαι -
αναπαύομαι, είμαι ευχαριστημένος. διάφορος (το) - κέρδος. διαβάζω - περνώ, υποφέρω. πνάζω -
αναπαύομαι. απού - όπου. αγιδιάζω, αγιτιάζω - βοηθώ.

Δεν έχω παραπόνεσην 'που σέναν

Δεν έχω παραπόνεσην 'που σέναν
αμμά 'που το πικρόν το ριζικόν μου,
οπού 'ν τόσον κατάδικον σ' αυτόν μου
και δεν μ' αφήννει να χαρώ, αγιμένα.

Τόσον σκληρή γοιόν δείχνεις μετά μένα
δεν είσαι αμμ' έτσου θέλει τ' αστρικόν μου,
κι αφόν γνωρίζω κ' έτσι 'ν το γραφτόν μου
να 'ναι πάντα τα μμάτια μου κλαμένα,

δεν πρέπει πιόν εγώ να σε πειράζω
μηνώντα σου: «λευτέρωσ' με, κυρά μου,
αχ τα λαμπρά και πάθη τα διαβάζω».

Μόνον εγώ μπορώ τα κλάματά μου
να λείψω δίχως πιόν ν' αναστενάζω,
και μόνος να τα λείψω, αγγέλισά μου.

κατάδικος - αντίθετος, ενάντιος. αγιμένα – αλίμονο. γοιόν – σαν. αστρικόν - τύχη, ριζικό. διαβάζω -
περνώ, υποφέρω.

Κοντεύγ' η ώρα κι ο καιρός, κυρά μου

Κοντεύγ' η ώρα κι ο καιρός, κυρά μου,
που μέλλει να μισέψω από ξαυτός σου
όμως αφήννω 'δα στον ορισμόν σου
όλον τον εμαυτόν μου, αγγέλισά μου.

Μηδέ απορίας, αν εμπορώ, θεά μου,
μισεύγοντα ν' αφήσω εμέν σ' αυτόν σου :
μισεύγω αμμ' όπου πάγω, γοιόν δικός σου,
μένουσιν μετά σεν τα πνεύματα μου.

Πάγω κι αν ένωσες ποτέ σ' εσέναν
πάθος αγάπης, βλέπε την καρδιάμ μου
πας και το σώμαν πión δεν σε βιγλίση

Αν πη κανέννας κι άλλην παρά σέναν
αγάπησα ποτέ, πε αχ την μεριάμ μου :
«με δίχως την καρδιάν, πως ν' αγαπήση ;»

μισεύγω – φεύγω. από ξαυτός σου - από σένα. γοιόν – σαν.

Ίτσου να μπόρουν εις χαρτίν να γράψα

Ίτσου να μπόρουν εις χαρτίν να γράψα
τα πάθη μου γοιόν είναι ν' αγρικούντα,
πως οι γλυκοί μου αστέρες ελυπούντα
κ' έθελεν πάψειν απού μεν η κάψα.

Αμμέ γιατί δεν ημπορώ πως άψα
να πω, τινές ποτέ δεν μ' αθθυμούντα
ως τώρα και τα μέλη μου σωκιούντα
και τώρα γιά παρηγοριάν αξάψα.

Ο πόθος με τα πάθη μου παινάται
και θέλει να παθιάζω μουλλωμένος·
μόνον εκείνος θεν να τα ξηγάται.

Κι άμποτε να τα λάλεν ο καμένος
εκείνης που γιά μεν δεν με λυπάται,
δεν είμαι ζωντανός δ' αποθαμμένος.

γοιόν – σαν. αφταίννω, άφτω - ανάβω. αθθυμώ - ενθυμίζω. σωγκιούμαι, σωκιούμαι - καίομαι μέσα
μου. παθιάζω - παθαίνω. μουλλώννω - σιωπώ. ξηγούμαι, ξηούμαι - διηγούμαι.

Έζουν με δίχως έννοιαν της χαράς μου (Francesco Petrarca 231)

Έζουν με δίχως έννοιαν της χαράς μου,
δεν είχα ζήλαν κείνους που γελοούσιν
ότι ανίσως και χαίρουνται ποθούσιν
τίτοιες χαρές δεν μοιάζουν της χαράς μου.

Τώρα τα 'μορφα μμάτια της κυράς μου
που κάμνασιν τα πάθη να με ζούσιν,
εσκούλλισέν τα νέφος, δεν θωρούσιν,
κι ο ήλιος πα να σβήση της υγείας μου.

Ω φύση, που 'βρες τίτοιαν αφεντίαν
κι απόθθεν τίτοιες όρεξες σου μπαίννουν
και καταλυείς τα φτιάννεις δίχα αιτίαν ;

Όλες οι χάρες 'που μίαν βρύσην βγιάίννουν.
Αμμ εσού, Πλάστη, απού 'χεις εξουσίαν,
γιατί τα δίδεις άλλοι να τα παίρνουν ;

σκουλλίζω - σκεπάζω.

Εσείς που με τα ώτα σας εμέν ακούτε (Παιδαγωγός)

Εσείς που με τα ώτα σας εμέν ακούτε
ανέρπαστος την γλώτταμ μου πως κυματίζω
μετά δακρύων πληξικών και κατινίζω,
στον λογισμόν σας γι' άμετρον μεμ με ψηφάτε.

Αν δήτε την εξαίρετον μορφήν πεδάντε
τόμου και τόσα υμν' άστρον που μαρτυρίζω,
όχι μόνον συχώρησην 'που σας ολπίζω
αμμέ καθείς ως αμαλόν να με λυπάται.

Ω είμαι πολυόμματος, θωρώ εις όσον σώννω
το πως ουδέν εντέχομαι, ουδέν αξιά μου,
δυσέρωτε, και εντρέπομαι και ερυθριάω.

Αμ με ρηθέντα του μορφήν τόσα γεννάω
με δυναστείαν ότοσ' ειν' κ' η πεθυμιά μου
έναι να βγω αχ την φυλακήν και δεν ξορτώννω.

ανέρπαστος - εκστατικός. πληξικός – οδυνηρός. κατινίζω - αλυσοδένω, φυλακίζω, ζω στη φυλακή,
μαραίνω. μεμ με – μη με. πεδάντε - δάσκαλος. τόμου - μόλις. αμαλός - χωρίς δύναμη. σώννω -
μπορώ. εντέχομαι - μπορώ. δύσερω - δυστυχισμένος έρω. οτόσος, ότοσος - τόσος. ξορτώννω -
κατορθώνω.

Εκράτησέμ με η τύχη τόσους χρόνους (Francesco Petrarca 364)

Εκράτησέμ με η τύχη τόσους χρόνους
στήν φώτην με χαράν, στην πίκραν θάρος,
κι αφόν το φως μου στέρεψεν ο χάρος,
άλλους πέντε με κλάματα και πόνους.

Τώρα την φάλλια βλέπω και γνωρίζω
και εις όσον εμπορώ στρέφομαι κλιόντα
τ' απομονάδιν της ζωής διδόντα
σ' εσέν, Σωτήρ, οπού τιμώ κι ολπίζω,

περίλυπος και τόσον πικραμμένος
το πως την ζωήν μου εξόδιασα στα βάρη
δίχως παρηγοριάν κριτηρεμένος.

Άπλωσε, Αφέντη, το λοιπόν την χάρην,
ρύσαι με αχ τα δεσμά που 'μαι χαμένος,
ξεύρεις καλά, δεν έχω αλλού τα θάρη.

φώτη - φωτιά. θάρος - εμπιστοσύνη, ελπίδα. φάλλια - σφάλμα. κλίω - κλαίω. απομονάδιν -
υπόλοιπον. βάρος - πόνος, θλιψη, βάσανο. κριτηρεύγω - βασανίζω.

Αν έζησα στην μάχην κ' εις το βάρος (Francesco Petrarca 365)

Αν έζησα στην μάχην κ' εις το βάρος,
Αφέντη, δωσ' το τέλος με ειρήνην·
κι αν ήτον πικρόν ότοσον το στάμαν,

ας είναι ο μισεμός όλος γαλήνην.
Τουν την λλίγην την ζωήν με δίχα κλάμαν
να την περάσω, σαν έχω το θάρος.

βάρος - πόνος, θλιψη, βάσανο. στάμαν, σταμός - σταμάτημα.

Αν εν κ' εσύ 'σαι δίδυμος γιά μέναν

Αν εν κ' εσύ 'σαι δίδυμος γιά μέναν,
πως κειν' το σπλάχνος της φιλιάς αφήκα ;
Μπορά νοιαστής και τ' άστρη κατεβήκαν
χαμαί στην γην και τα βουνά 'ν πνιμένα,

και πως τα ψάρια ζούσιν με στα δάση
κ' η φώτη βρέχει κ' η βροχή στεγνώννει
και πως ο ήλιος πάντα μας κομπώννει
γιατί αχ την δύσην μέλλει να μας φτάση ;

Μ' αθ θεν να καθάρισης τον σκοπόσ σου
βίγλα ίσια καταπρόσωπα της πόρτας
κ' εκεί θωρείς μορφήν τοιούτης σόρτας
και θέλεις αγνωρίσειν τον εχθρόν σου.

Στάθου λοιπόν στα τέρμενα και δωσ' μου
με πρώτον απού να 'ρτη το μαντάτον
γιατί αχ τον πόνον πάγω πάνω κάτω
κι απού το κλάμαν χάννω και το φως μου.

Παρηγοριάν, παρηγοριάν, γιατρέ μου,
μεν λυπηθής δυο γράμματ' αδελφέ μου.
Ωδ' εν κ' εσέν κ' εμέν τα 'νόματά μας

γραμμένα με φιγούραν και με χράδιν,
μμα ο Ζαχαριάς και ο Μπουστρούς ομάδιν
δεν ημπορούν να νώσουν τα κρυφά μας.

μπορά - μπορεί να. φώτη - φωτιά. κομπώννω - απατώ. να καθάρισης τον σκοπόσ σου - να δεις
καθαρά. σόρτα - είδος. τέρμενα - όρια. ωδέ - εδώ. χράδι - χρώμα.

Το δίκιον τον καρπόν της πεθυμιάς μου

Το δίκιον τον καρπόν της πεθυμιάς μου,
απού 'φερα στα τέρμενα να 'γκλέξω,
εχθροί εις φίλου μορφήν απέξω απέξω
κόβγοντα εσβήσαν τ' άστρα της υγείας μου.

Κ' έδωκαν τόσον πάθος της καρδιάς μου
που δεν είμαι άξιος πιόν 'ς θάρος να τρέξω,
μηδέ στο σκότος με φωτιάν να φέξω
τόσα 'ν χαμένα τ' άρθρα της αντρειάς μου.

Εσύ, που βλέπεις όλα τα κρυμμένα
και δύνεσαι τα πάντα να σκαλέψης
με τ' άμετροσ σου κράτος, κάμε αμάνταν,

δέχτου και την πληγήμ μου να γιατρέψης·
ρύσαι με απού το πάθος κι αχ την πέννα
όπω στην δούλεψήσ σου να 'μαι πάντα.

τέρμενα – όρια. 'γκλέγω - μαζεύω, δρέπω. θάρος - εμπιστοσύνη, ελπίδα. άρθρον – άρθρωση.
αμάντα – έλεος. πέννα - πόνος, λύπη.
